

परिसिस्ट १

मन मैं राक्खो इन बचनाँ नै

गीता सारी याद रखण की, दुनियाँ का ए भला करण की।
पोत्थी सै या, इस मैं बी पर, लाग्गे मन्त्रै बचन भोत-से॥
इमरत सार निचोडूया उन मैं, कट्टे कर केँ दिये उरै सैँ।
अद्ध्यायाँ स्लोक्काँ केँ क्रम तैँ, मन मैं राक्खो, इन पै चाल्लो॥

- १ न च श्रेयोऽनुपश्यामि, हत्वा स्वजनमाहवे ॥ १.३१
- २ स्वजनं हि कथं हत्वा, सुखिनः स्याम माधव ॥ ३७
- ३ धर्मे नष्टे कुलं कृत्स्नमधर्मोऽभिभवत्युत ॥ ४०
- ४ सङ्करो नरकायैव, कुलघ्नानां कुलस्य च ॥ ४२
- ५ उत्सन्नकुलधर्माणां, मनुष्याणां जनार्दन।
नरकेऽनियतं वासो, भवतीत्यनुशुश्रुम ॥ ४४ ॥
- ६ क्लैब्यं मा स्म गमः पार्थ, नैतत् त्वय्युपपद्यते।
क्षुदं हृदयदौर्बल्यं, त्यक्त्वोत्तिष्ठ परंतप ॥ २.३
- ७ कार्पण्यदोषोपहतस्वभावः, पृच्छामि त्वां धर्मसंमूढचेताः।
यच्छ्रेयः स्यान्निश्चितं ब्रूहि तन्मे, शिष्यस्तेऽहं शाधि मां त्वां प्रपन्नम् ॥
- ८ अशोच्यानन्वशोचस्त्वं, प्रज्ञावादांश्च भाषसे।
गतासूनगतासूंश्च, नानुशोचन्ति पण्डिताः ॥ ११
- ९ देहिनोऽस्मिन् यथा देहे, कौमारं यौवनं जरा।
तथा देहान्तरप्राप्तिर्, धीरस्तत्र न मुह्यति ॥ १३
- १० नासतो विद्यते भावो, नाभावो विद्यते सतः ॥ १६
- ११ अविनाशि तु तद्विद्धि, येन सर्वमिदं ततम् ॥ १७
- १२ अन्तवन्त इमे देहा, नित्यस्योक्ताः शरीरिणः ॥ १८
- १३ न जायते म्रियते वा कदाचिन्नायं भूत्वा भविता वा न भूयः।
अजो नित्यः शाश्वतोऽयं पुराणो, न हन्यते हन्यमाने शरीरे ॥ २०

- १४ वासांसि जीर्णानि यथा विहाय, नवानि गृह्णाति नरोपराणि।
तथा शरीराणि विहाय जीर्णान्यन्यानि संयाति नवानि देही ॥ २.२२
- १५ नैनं छिन्दन्ति शस्त्राणि, नैनं दहति पावकः।
न चैनं क्लेदयन्त्यापो, न शोषयति मारुतः ॥ २३
- १६ जातस्य हि ध्रुवो मृत्युर्ध्रुवं जन्म मृतस्य च ॥ २७
- १७ अव्यक्तादीनि भूतानि, व्यक्तमध्यानि भारत।
अव्यक्तनिधनान्येव, तत्र का परिदेवना ॥ २८
- १८ देही नित्यमवध्योऽयं, देहे सर्वस्य भारत ॥ ३०
- १९ धर्म्याद्धि युद्धाच्छ्रेयोऽन्यत् क्षत्रियस्य न विद्यते ॥ ३१
- २० सम्भाविततस्य चाकीर्तिर्मरणादतिरिच्यते ॥ ३४
- २१ हतो वा प्राप्स्यसि स्वर्गं, जित्वा वा भोक्ष्यसे महीम् ॥ ३७
- २२ सुखदुःखे समे कृत्वा, लाभालाभौ जयाजयौ।
ततो युद्धाय युज्यस्व, नैवं पापमवाप्स्यसि ॥ ३८
- २३ नेहाभिक्रमनाशोऽस्ति, प्रत्यवायो न विद्यते।
स्वल्पमप्यस्य धर्मस्य, त्रायते महतो भयात् ॥ ४०
- २४ व्यवसायात्मिका बुद्धिरेकेह कुरुनन्दन।
बहुशाखा ह्यनन्ताश्च, बुद्धयोऽव्यवसायिनाम् ॥ ४१
- २५ यामिमां पुष्पितां वाचं, प्रवदन्त्यविपश्चितः ॥ ४२
- २६ भोगैश्वर्यप्रसक्तानां, तयापहतचेतसाम्।
व्यवसायात्मिका बुद्धिः, समाधौ न विधीयते ॥ ४४
- २७ त्रैगुण्यविषया वेदा, निस्त्रैगुण्यो भवार्जुन।
निर्द्वन्द्वो नित्यसत्त्वस्थो निर्योगक्षेम आत्मवान् ॥ ४५
- २८ यावानर्थ उदपाने, सर्वतः सम्प्लुतोदके।
तावान् सर्वेषु वेदेषु, ब्राह्मणस्य विजानतः ॥ ४६
- २९ कर्मण्येवाधिकारस्ते, मा फलेषु कदाचन।
मा कर्मफलहेतुर्भूर्, मा ते सङ्गोऽस्त्वकर्मणि ॥ ४७

२०३ श्रीमद्-भगवद्-गीता गीत्तायन परिसिस्ट १
 ३० योगस्थः कुरु कर्माणि, सङ्गं त्यक्त्वा धनंजय।
 सिद्धयसिद्धयोः समो भूत्वा, समत्वं योग उच्यते ॥ २.४८
 ३१ दूरेण ह्यवरं कर्म, बुद्धियोगाद्धनंजय।
 बुद्धौ शरणमन्विच्छ, कृपणाः फलहेतवः ॥ ४९
 ३२ बुद्धियुक्तो जहातीह, उभे सुकृतदुष्कृते।
 तस्माद्योगाय युज्यस्व, योगः कर्मसु कौशलम् ॥ ५०
 ३३ प्रजहाति यदा कामान्, सर्वान् पार्थ मनोगतान्।
 आत्मन्येवात्मना तुष्टः, स्थितप्रज्ञस्तदोच्यते ॥ ५५
 ३४ विषया विनिवर्तन्ते, निराहारस्य देहिनः।
 रसवर्जं रसोऽप्यस्य, परं दृष्ट्वा निवर्तते ॥ ५९
 ३५ वशे हि यस्येन्द्रियाणि, तस्य प्रज्ञा प्रतिष्ठिता ॥ ६१
 ३६ ध्यायतो विषयान् पुंसः, सङ्गस्तेषूपजायते।
 सङ्गात्सञ्जायते कामः, कामात्क्रोधोऽभिजायते ॥ ६२
 ३७ क्रोधाद्भवति सम्मोहः, सम्मोहात्स्मृतिविभ्रमः।
 स्मृतिभ्रंशाद् बुद्धिनाशो, बुद्धिनाशात्प्रणश्यति ॥ ६३
 ३८ प्रसादे सर्वदुःखानां, हानिरस्योपजायते।
 प्रसन्नचेतसो ह्याशु, बुद्धिः पर्यवतिष्ठते ॥ ६५
 ३९ नास्ति बुद्धिरयुक्तस्य, न चायुक्तस्य भावना।
 न चाभावयतः शान्तिरशान्तस्य कुतः सुखम् ॥ ६६
 ४० इन्द्रियाणां हि चरतां, यन्मनोऽनु विधीयते।
 तदस्य हरति प्रज्ञां, वायुर्नावमिवाम्भसि ॥ ६७
 ४१ या निशा सर्वभूतानां, तस्यां जागर्ति संयमी।
 यस्यां जाग्रति भूतानि, सा निशा पश्यतो मुनेः ॥ ६९
 ४२ विहाय कामान्यः सर्वान्, पुमांश्चरति निःस्पृह।
 निर्ममो निरहङ्कारः, स शान्तिमधिगच्छति ॥ ७१ ॥
 ४३ न कर्मणामनारम्भान्, नैष्कर्म्यं पुरुषोऽश्नुते।

परिसिस्ट १ मन मैं राखो इन बचनों नै २०४
 न च संन्यसनादेव, सिद्धिं समधिगच्छति ॥ ३.४
 ४४ न हि कश्चित्क्षणमपि, जातु तिष्ठत्यकर्मकृत्।
 कार्यते ह्यवशः कर्म, सर्वः प्रकृतिजैर्गुणैः ॥ ३.५
 ४५ कर्मेन्द्रियाणि संयम्य, य आस्ते मनसा स्मरन्।
 इन्द्रियार्थान्विमूढात्मा, मिथ्याचारः स उच्यते ॥ ६
 ४६ नियतं कुरु कर्म त्वं, कर्म ज्यायो ह्यकर्मणः।
 शरीरयात्रापि च ते, न प्रसिद्धयेदकर्मणः ॥ ८
 ४७ यज्ञार्थात्कर्मणोऽन्यत्र, लोकोऽयं कर्मबन्धनः ॥ ९
 ४८ परस्परं भावयन्तः, श्रेयः परमवाप्स्यथ ॥ ११
 ४९ तैर्दत्तानप्रदायैभ्यो, यो भुङ्क्ते स्तेन एव सः ॥ १२
 ५० यज्ञाशिष्टाशिनः सन्तो, मुच्यन्ते सर्वकिल्बिषैः।
 ५१ भुञ्जते ते त्वघं पापा, ये पचन्त्यात्मकारणात् ॥ १३
 ५२ तस्मादसक्तः सततं, कार्यं कर्म समाचर ॥ १९
 ५३ लोकसंग्रहमेवापि, संपश्यन्कर्तुमर्हसि ॥ २०
 ५४ यद्यदाचरति श्रेष्ठस् तत्तदेवेतरो जनः।
 स यत्प्रमाणं कुरुते, लोकस्तदनुवर्तते ॥ २१
 ५५ सक्ताः कर्मण्यविद्वांसो, यथा कुर्वन्ति भारत।
 कुर्याद् विद्वांस्तथासक्तश् चिकीर्षुर्लोकसंग्रहम् ॥ २५
 ५६ न बुद्धिभेदं जनयेदज्ञानां कर्मसङ्गिनाम् ॥ २६
 गुणा गुणेषु वर्तन्त, इति मत्वा न सज्जते ॥ २८
 ५७ प्रकृतेर्गुणसम्मूढाः, सज्जन्ते गुणकर्मसु।
 तानकृत्स्नविदो मन्दान्, कृत्स्नविन्न विचालयेत् ॥ २९
 ५८ प्रकृतिं यान्ति भूतानि, निग्रहः किं करिष्यति ॥ ३३
 ५९ श्रेयान् स्वधर्मो विगुणः, परधर्मात् स्वनुष्ठितात्।
 ६० स्वधर्मे निधनं श्रेयः, परधर्मो भयावहः ॥ ३५
 ६१ आवृतं ज्ञानमेतेन, ज्ञानिनो नित्यवैरिणा।

- कामरूपेण कौन्तेय, दुष्पूरेणानलेन च ॥ ३९
 ६२ इन्द्रियाणि मनो बुद्धिरस्याधिष्ठानमुच्यते ॥ ३.४०
 ६३ जहि शत्रुं महाबाहो, कामरूपं दुरासदम् ॥ ४३ ॥
 ६४ यदा यदा हि धर्मस्य, ग्लानिर्भवति भारत।
 अभ्युत्थानमधर्मस्य, तदात्मानं सृजाम्यहम् ॥ ४.७
 ६५ परित्राणाय साधूनां, विनाशाय च दुष्कृताम्।
 धर्मसंस्थापनार्थाय, संभवामि युगे-युगे ॥ ८
 ६६ ये यथा मां प्रपद्यन्ते, तांस्तथैव भजाम्यहम् ॥ ११
 ६७ चातुर्वर्ण्यं मया सृष्टं, गुणकर्मविभागशः ॥ १३
 ६८ किं कर्म किमकर्मेति, कवयोऽप्यत्र मोहिताः ॥ १६
 ६९ कर्मणो ह्यपि बोद्धव्यं, बोद्धव्यं च विकर्मणः।
 अकर्मणश्च बोद्धव्यं, गहना कर्मणो गतिः ॥ १७
 ७० गतसङ्गस्य मुक्तस्य, ज्ञानावस्थितचेतसः।
 यज्ञायाचरतः कर्म, समग्रं प्रविलीयते ॥ २३
 ७१ नायं लोकोऽस्त्ययज्ञस्य, कुतोऽन्यः कुरुसत्तम ॥ ३१
 ७२ सर्वं कर्माखिलं पार्थ, ज्ञाने परिसमाप्यते ॥ ३३
 ७३ ज्ञानाग्निः सर्वकर्माणि, भस्मासात् कुरुते तथा ॥ ३७
 ७४ न हि ज्ञानेन सदृशं, पवित्रमिह विद्यते ॥ ३८
 ७५ श्रद्धावाँल्लभते ज्ञानं, तत्परः संयतेन्द्रियः ॥ ३९
 ७६ अज्ञश्चाश्रद्धानश्च, संशयात्मा विनश्यति।
 ७७ नायं लोकोऽस्ति न परो, न सुखं संशयात्मनः ॥ ४०
 ७८ आत्मवन्तं न कर्माणि, निबध्नन्ति धनंजय ॥ ४१ ॥
 ७९ ज्ञेयः स नित्यसंन्यासी, यो न द्वेष्टि न काङ्क्षति।
 ८० निर्द्वन्द्वो हि महाबाहो, सुखं बन्धात्प्रमुच्यते ॥ ५.३
 ८१ सांख्ययोगौ पृथग् बालाः, प्रवदन्ति न पण्डिताः ॥ ४
 यत्सांख्यैः प्राप्यते स्थानं, तद्योगैरपि गम्यते ॥ ५

- ८२ संन्यासस्तु महाबाहो, दुःखमाप्तुमयोगतः ॥ ६
 ८३ ब्रह्मण्याधाय कर्माणि, सङ्गं त्यक्त्वा करोति यः।
 लिप्यते न स पापेन, पद्मपत्रमिवाम्भसा ॥ ५.१०
 ८४ अयुक्तः कामकारेण, फले सक्तो निबध्यते ॥ १२
 ८५ न कर्तृत्वं न कर्माणि, लोकस्य सृजति प्रभुः।
 न कर्मफलसंयोगं, स्वभावस्तु प्रवर्तते ॥ १४
 ८६ नादत्ते कस्यचित् पापं, न चैव सुकृतं विभुः।
 ८७ अज्ञानेनावृतं ज्ञानं, तेन मुह्यन्ति जन्तवः ॥ १५
 ८८ विद्याविनयसंपन्ने, ब्राह्मणे गवि हस्तिनि।
 शुनि चैव श्वपाके च, पण्डिताः समदर्शिनः ॥ १८
 ८९ इहैव तैर्जितः सर्गो, येषां साम्ये स्थितं मनः ॥ १९
 ९० ये हि संस्पर्शजा भोगा, दुःखयोनय एव ते ॥ २२ ॥
 ९१ अनाश्रितः कर्मफलं, कार्यं कर्म करोति यः।
 स संन्यासी च योगी च, न निरग्रिर्न चाक्रियः ॥ ६.१
 ९२ न ह्यसंन्यस्तसंकल्पो, योगी भवति कश्चन ॥ २
 ९३ उद्धरेदात्मनाऽऽत्मानं, नात्मानमवसादयेत्।
 ९४ आत्मैव ह्यात्मनो बन्धुरात्मैव रिपुरात्मनः ॥ ५
 ९५ सुहृन्मित्रार्युदासीन-मध्यस्थद्वेष्यबन्धुषु।
 ९६ साधुष्वपि च पापेषु, समबुद्धिर्विशिष्यते ॥ ९
 ९७ यो मां पश्यति सर्वत्र, सर्वं च मयि पश्यति।
 तस्याहं न प्रणश्यामि, स च मे न प्रणश्यति ॥ ३०
 ९८ आत्मौपम्येन सर्वत्र, समं पश्यति योऽर्जुन।
 सुखं वा यदि वा दुःखं, स योगी परमो मतः ॥ ३२
 ९९ चञ्चलं हि मनः कृष्ण, प्रमाथि बलवद् दृढम्।
 तस्याहं निग्रहं मन्ये, वायोरिव सुदुष्करम् ॥ ३४
 १०० असंशयं महाबाहो, मनो दुर्निग्रहं चलम्।

अभ्यासेन तु कौन्तेय, वैराग्येण च गृह्यते ॥ ३५
 १०१ न हि कल्याणकृत्कश्चिद्, दुर्गतिं तात गच्छति ॥ ६.४०
 १०२ शुचीनां श्रीमतां गेहे, योगभ्रष्टोऽभिजायते ॥ ४१
 १०३ जिज्ञासुरपि योगस्य, शब्दब्रह्मातिवर्तते ॥ ४४
 १०४ तपस्विभ्योऽधिको योगी, ज्ञानिभ्योऽपि मतोऽधिकः ।
 कर्मिभ्यश्चाधिको योगी, तस्माद् योगी भवार्जुन ॥ ४६
 १०५ श्रद्धावान् भजते यो मां, स मे युक्ततमो मतः ॥ ४७ ॥
 १०६ मनुष्याणां सहस्रेषु, कश्चिद् यतति सिद्धये ।
 यततामपि सिद्धानां, कश्चिन्मां वेत्ति तत्त्वतः ॥ ७.३
 १०७ भूमिरापोऽनलो वायुः खं मनो बुद्धिरेव च ।
 अहंकार इतीयं मे, भिन्ना प्रकृतिरष्टधा ॥ ४
 अपरेयमितस्त्वन्यां, प्रकृतिं विद्धि मे पराम् ।
 जीवभूतां महाबाहो, ययेदं धार्यते जगत् ॥ ५
 १०८ मयि सर्वमिदं प्रोतं, सूत्रे मणिगणा इव ॥ ७
 १०९ ये चैव सात्त्विका भावा, राजसास्तामसाश्च ये ।
 मत्त एवेति तान्विद्धि, न त्वहं तेषु, ते मयि ॥ १२
 ११० दैवी ह्येषा गुणमयी, मम माया दुरत्यया ।
 मामेव ये प्रपद्यन्ते, मायामेतां तरन्ति ते ॥ १४
 १११ बहूनां जन्मनामन्ते, ज्ञानवान् मां प्रपद्यते ॥ १९
 ११२ कामैस्तैस्तैर्हृतज्ञानाः, प्रपद्यन्तेऽन्यदेवताः ।
 तं तं नियममास्थाय, प्रकृत्या नियताः स्वया ॥ २० ॥
 ११३ अक्षरं ब्रह्म परमं, स्वभावोऽध्यात्ममुच्यते ।
 भूतभावोद्भवकरो, विसर्गः कर्मसंज्ञितः ॥ ८.३
 ११४ यं यं वापि स्मरन् भावं, त्यजत्यन्ते कलेवरम् ।
 तं तमेवैति कौन्तेय, सदा तद्भावभावितः ॥ ६
 ११५ मय्यर्पितमनोबुद्धिर्, मामेवैष्यस्यसंशयम् ॥ ७

११६ आब्रह्मभुवानाल्लोकाः, पुनरावर्तिनोऽर्जुन ।
 मामुपेत्य तु कौन्तेय, पुनर्जन्म न विद्यते ॥ ८.१६
 ११७ यस्यान्तःस्थानि भूतानि, येन सर्वमिदं ततम् ॥ २२ ॥
 ११८ मत्स्थानि सर्वभूतानि, न चाहं तेष्ववस्थितः ॥ ९.४
 ११९ त्रैविद्या मां सोमपाः पूतपापा, यज्ञैरिष्ट्वा स्वर्गतिं प्रार्थयन्ते ॥ २०
 ते तं भुक्त्वा स्वर्गलोकं विशालं, क्षीणे पुण्ये मर्त्यलोकं विशन्ति ॥ २१
 १२० एवं त्रयीधर्ममनुप्रपन्ना, गतागतं कामकामा लभन्ते ॥ २१
 १२१ अनन्याश्चिन्तयन्तो मां, ये जनाः पर्युपासते ।
 तेषां नित्याभियुक्तानां, योगक्षेमं वहाम्यहम् ॥ २२
 १२२ येऽप्यन्यदेवता भक्ता, यजन्ते श्रद्धयाऽन्विताः ।
 तेऽपि मामेव कौन्तेय, यजन्त्यविधिपूर्वकम् ॥ २३
 १२३ यान्ति देवव्रता देवान्, पितृन् यान्ति पितृव्रताः ।
 भूतानि यान्ति भूतेज्या, यान्ति मद्याजिनोऽपि माम् ॥ २५
 १२४ पत्रं पुष्पं फलं तोयं, यो मे भक्त्या प्रयच्छति ।
 तदहं भक्त्युपहृतमश्नामि प्रयतात्मनः ॥ २६
 १२५ यत् करोषि यदश्नासि, यज्जुहोषि ददासि यत् ।
 यत् तपस्यसि कौन्तेय, तत् कुरुष्व मदर्पणम् ॥ २७
 १२६ अपि चेत्सुदुराचारो, भजते मामन्यभाक् ।
 साधुरेव स मन्तव्यः, सम्यग्व्यवसितो हि सः ॥ ३०
 १२७ कौन्तेय प्रतिजानीहि, न मे भक्तः प्रणश्यति ॥ ३१
 १२८ अनित्यमसुखं लोकमिमं प्राप्य भजस्व माम् ॥ ३३
 १२९ मन्मना भव मद्भक्तो मद्याजी मां नमस्कुरु ।
 मामेवैष्यसि युक्त्वैवमात्मानं मत्परायणः ॥ ३४ ॥
 १३० बुद्धिर्ज्ञानमसम्मोहः, क्षमा सत्यं दमः शमः ।
 सुखं दुःखं भवोऽभावो, भयं चाभयमेव च ॥ १०.४
 अहिंसा समता तुष्टिस्, तपो दानं यशोऽयशः ।

भवन्ति भावा भूतानां, मत्त एव पृथग्विधाः ॥ ५

१३१ तेषां सततयुक्तानां, भजतां प्रीतिपूर्वकम् ।

ददामि बुद्धियोगं तं, येन मामुपयान्ति ते ॥ १०.१०

१३२ वेदानां सामवेदोऽस्मि । २२ १३३ इन्द्रियाणां मनश्चास्मि । २२

१३४ भूतनामस्मि चेतना ॥ २२ १३५ गिरामस्म्येकमक्षरम् ॥ २५

१३६ अश्वत्थः सर्ववृक्षाणां ॥ २६ १३७ नराणां च नराधिपम् ॥ २७

१३८ धेनूनामस्मि कामधुक् ॥ २८ १३९ कालः कलयतामहम् ॥ ३०

१४० स्रोतसामस्मि जाह्नवी ॥ ३१ १४१ अध्यात्मविद्या विद्यानां ॥ ३१

१४२ वादः प्रवदतामहम् ॥ ३२ १४३ अक्षराणामकारोऽस्मि ॥ ३२

१४४ द्वन्द्वः सामासिकस्य च ॥ ३३

१४५ कीर्तिः श्रीर्वाक्च नारीणां, स्मृतिर्मैधा धृतिः क्षमा ॥ ३४

१४६ मासानां मार्गशीर्षोऽहमृतूनां कुसुमाकरः ॥ ३५

१४७ द्यूतं छलयतामस्मि । ३५ १४८ तेजस्तेजस्विनामहम् । ३५

१४९ जयोऽस्मि व्यवसायोऽस्मि ॥ ३५ १५० सत्त्वं सत्त्ववतामहम् ॥ ३६

१५१ दण्डो दमयतामस्मि ॥ ३६ १५२ नीतिरस्मि जिगीषताम् ॥ ३६

१५३ मौनं चैवास्मि गुह्यानां ॥ ३६ १५४ ज्ञानं ज्ञानवतामहम् ॥ ३८

१५५ न तदस्ति विना यत् स्यान् मया भूतं चराचरम् ॥ ३९

१५६ नान्तोऽस्ति मम दिव्यानां, विभूतीनां परंतप ॥ ४०

१५७ यद् यद् विभूतिमत् सत्त्वं, श्रीमदूर्जितमेव वा ।

तत्तदेवावगच्छ त्वं, मम तेजोऽशसम्भवम् ॥ ४१

१५८ विष्टभ्याहमिदं कृत्स्नमेकांशेन स्थितो जगत् ॥ ४२ ॥

१५९ दिवि सूर्यसहस्रस्य, भवेद् युगपदुत्थिता ।

यदि भाः सदृशी सा स्याद्, भासस्तस्य महात्मनः ॥ ११.१२

१६० मयैवैते निहताः पूर्वमेव, निमित्तमात्रं भव सव्यसाचिन् ॥ ३३

१६१ मया हतांस्त्वं जहि मा व्यथिष्ठा, युध्यस्व जेतासि रणे सपत्नान् ॥ ३४

१६२ स्थाने हृषीकेश तव प्रकीर्त्या, जगत्प्रहृष्यत्यनुरज्यते च ॥ ३६

१६३ पितेव पुत्रस्य सखेव सख्युः, प्रियः प्रियायार्हसि देव सोढुम् ॥ ४४

१६४ न वेदयज्ञाध्ययनैर्न दानैर्, न च क्रियाभिर्न तपोभिरुग्रैः ।

एवंरूपः शक्य अहं नृलोके, द्रष्टुं त्वदन्येन कुरुप्रवीर ॥ ११.४८

१६५ नाहं वेदैर्न तपसा, न दानेन न चेज्यया ।

शक्य एवंविधो द्रष्टुं, दृष्टवानसि मां यथा ॥ ५३

१६६ भक्त्या त्वनन्यया शक्य, अहमेवंविधोऽर्जुन ।

ज्ञातुं द्रष्टुं च तत्त्वेन, प्रवेष्टुं च परंतप ॥ ५४ ॥

१६७ मय्येव मन आधत्स्व, मयि बुद्धिं निवेशय ।

निवसिष्यसि मय्येव, अत ऊर्ध्वं न संशयः ॥ १२.८

१६८ श्रेयो हि ज्ञानमभ्यासात् । १२

१६९ त्यागाच्छान्तिरनन्तरम् ॥ १२

१७० समः शत्रौ च मित्रे च, तथा मानापमानयोः ।

शीतोष्णसुखदुःखेषु, समः सङ्गविवर्जितः ॥ १८

१७१ तुल्यनिन्दास्तुतिर्मौनी, संतुष्टो येन केनचित् ।

अनिकेतः स्थिरमतिर्, भक्तिमान् मे प्रियो नरः ॥ १९ ॥

१७२ इदं शरीरं कौन्तेय, क्षेत्रमित्यभिधीयते ॥ १३.१

१७३ महाभूतान्यहंकारो, बुद्धिरव्यक्तमेव च ।

इन्द्रियाणि दशैकं च, पञ्च चेन्द्रियगोचराः ॥ ५

इच्छा द्वेषः सुखं दुःखं, संघातश्चेतना धृतिः ।

एतत्क्षेत्रं समासेन, सविकारमुदाहृतम् ॥ ६

१७४ ज्ञेयं यत् तत् प्रवक्ष्यामि, यज्ज्ञात्वामृतमश्नुते ।

अनादिमत् परं ब्रह्म, न सत् तन्नासदुच्यते ॥ १२

बहिरन्तश्च भूतानामचरं चरमेव च ।

सूक्ष्मत्वात् तदविज्ञेयं, दूरस्थं चान्तिके च तत् ॥ १५

ज्योतिषामपि तज्ज्योतिस्, तमसः परमुच्यते ॥ १७

१७५ इति क्षेत्रं तथा ज्ञानं, ज्ञेयं चोक्तं समासतः ।

- मद्भक्त एतद् विज्ञाय, मद्भावायोपपद्यते ॥ १८
 १७६ प्रकृतिं पुरुषं चैव, विद्ध्यनादी उभावपि ।
 विकारांश्च गुणांश्चैव, विद्धि प्रकृतिसम्भवान् ॥ १३.१९
 १७७ कार्यकरणकर्तृत्वे, हेतुः प्रकृतिरुच्यते ।
 पुरुषः सुखदुःखानां, भोक्तृत्वे हेतुरुच्यते ॥ २०
 १७८ यथा सर्वगतं सौक्ष्म्यादाकाशं नोपलिप्यते ।
 सर्वभावस्थितोऽपि देहे, तथाऽऽत्मा नोपलिप्यते ॥ ३२ ॥
 १७९ ऊर्ध्वमूलमधःशाखमश्वत्थं प्राहुरव्ययम् ।
 छन्दांसि यस्य पर्णानि, यस्तं वेद स वेदवित् ॥ १५.१
 अधश्चोर्ध्वं प्रसृतास्तस्य शाखा, गुणप्रवृद्धा विषयप्रवालाः ।
 अधश्च मूलान्यनुसंततानि, कर्मानुबन्धीनि मनुष्यलोके ॥ २
 न रूपमस्येह तथोपलभ्यते, नान्तो न चादिर्न च संप्रतिष्ठा ।
 अश्वत्थमेनं सुविरूढमूलमसङ्गशस्त्रेण दृढेन छित्त्वा ॥ ३
 ततः पदं तत्परिमार्गितव्यं, यस्मिन्नाता न निवर्तन्ति भूपः ॥ ४
 १८० ममैवांशो जीवलोके, जीवभूतः सनातनः ।
 मनःषष्ठानीन्द्रियाणि प्रकृतिस्थानि कर्षति ॥ ७
 १८१ शरीरं यदवाप्नोति, यच्चाप्युत्क्रामतीश्वरः ।
 गृहीत्वैतानि संयाति, वायुर्गन्धानिवाशयात् ॥ ८
 १८२ सर्वस्य चाहं हृदि संनिविष्टो, मत्तः स्मृतिर्ज्ञानमपोहनं च ।
 वेदैश्च सर्वैरहमेव वेद्यो, वेदान्तकृद्वेदविदेव चाहम् ॥ १५
 १८३ द्वाविमौ पुरुषौ लोके, क्षरश्चाक्षर एव च ।
 क्षरः सर्वाणि भूतानि, कूटस्थोऽक्षर उच्यते ॥ १६
 १८४ उत्तमः पुरुषस्त्वन्यः, परमात्मेत्युदाहृतः ।
 यो लोकत्रयमाविश्य, बिभर्त्यव्यय ईश्वरः ॥ १७ ॥
 १८५ ॐ तत्सदिति निर्देशो, ब्रह्मणस्त्रिविधः स्मृतः । १७. २३
 सद्भावे साधुभावे च, सदित्येतत् प्रयुज्यते ।

- प्रशस्ते कर्मणि तथा, सच्छब्दः पार्थ युज्यते ॥ २६
 यज्ञे तपसि दाने च, स्थितिः सदिति चोच्यते ।
 कर्म चैव तदर्थीयं, सदित्येवाभिधीयते ॥ १७.२७ ॥
 १८६ सहजं कर्म कौन्तेय, सदोषमपि न त्यजेत् ।
 सर्वारम्भा हि दोषेण, धूमेनाग्निरिवावृताः ॥ १८.४८
 १८७ यदहंकारमाश्रित्य, 'न योत्स्य' इति मन्यसे ।
 मिथ्यैष व्यवसायस्ते, प्रकृतिस्त्वां नियोक्ष्यति ॥ ५९
 १८८ ईश्वरः सर्वभूतानां, हृद्देशेऽर्जुन तिष्ठति ।
 भ्रामयन् सर्वभूतानि, यन्त्रारूढानि मायया ॥ ६१
 १८९ मन्मना भव मद्भक्तो, मद्याजी मां नमस्कुरु ।
 मामेवैष्यसि सत्यं ते, प्रतिजाने प्रियोऽसि मे ॥ ६५
 १९० सर्वधर्मान् परित्यज्य, मामेकं शरणं ब्रज ।
 अहं त्वां सर्वपापेभ्यो, मोक्षयिष्यामि मा शुचः ॥ ६६
 १९१ यत्र योगेश्वरः कृष्णो, यत्र पार्थो धनुर्धरः ।
 तत्र श्रीर्विजयो भूतिर्, ध्रुवा नीतिर्मतिर्मम ॥ ७८ ॥